



**RVU Sverige – den nationella
resvaneundersökningen 2015-2016** **Kvalitets-
deklaration**

Trafikanalys

Adress: Torsgatan 30

113 21 Stockholm

Telefon: 010 414 42 00

Fax: 010 414 42 10

E-post: trafikanalys@trafa.se

Webbadress: www.trafa.se

Ansvarig utgivare: Brita Saxton

Publiceringsdatum: 2017-04-28

KVALITETSDEKLARATION

RVU Sverige – den nationella resvaneundersökningen

Ämnesområde

Transporter och kommunikationer

Statistikområde

Kommunikationsvanor

Produktkod

TK1101

Referenstid

2015–2016

Innehåll

Statistikens kvalitet	6
1 Relevans	6
1.1 Ändamål och informationsbehov.....	6
1.1.1 Statistikens ändamål	6
1.1.2 Statistikansvändares informationsbehov.....	6
1.2 Statistikens innehåll	6
1.2.1 Objekt och population.....	6
1.2.2 Variabler	7
1.2.3 Statistiska mått	8
1.2.4 Redovisningsgrupper.....	8
1.2.5 Referenstider	9
2 Tillförlitlighet.....	9
2.1 Tillförlitlighet totalt	9
2.2 Osäkerhetskällor	9
2.2.1 Urval	9
2.2.2 Ramtäckning.....	10
2.2.3 Mätning.....	10
2.2.4 Bortfall	10
2.2.5 Bearbetning	10
2.2.6 Modellantaganden.....	11
2.3 Preliminär statistik jämförd med slutlig.....	11
3 Aktualitet och punktlighet	11
3.1 Framställningstid.....	11
3.2 Frekvens	11
3.3 Punktlighet	11
4 Tillgänglighet och tydlighet.....	11
4.1 Tillgång till statistiken	11
4.2 Möjlighet till ytterligare statistik.....	12
4.3 Presentation.....	12
4.4 Dokumentation	12
5 Jämförbarhet och sam användbarhet	12
5.1 Jämförbarhet över tid	12
5.2 Jämförbarhet mellan grupper.....	12

5.3	Samvärdbarhet i övrigt	12
5.4	Numerisk överensstämmelse.....	13
	Allmänna uppgifter.....	14
A	Klassificeringen Sveriges officiella statistik.....	14
B	Sekretess och personuppgiftsbehandling	14
C	Bevarande och gallring	14
D	Uppgiftsskyldighet.....	14
E	EU-reglering och internationell rapportering	15
F	Historik	15
G	Kontaktuppgifter	15

Statistikens kvalitet

1 Relevans

1.1 Ändamål och informationsbehov

1.1.1 Statistikens ändamål

De nationella resvaneundersökningarna utgör ett viktigt kunskapsunderlag för beslutsfattare, tjänstemän, analytiker och företag. Underlag från undersökningen används bland annat för att kunna styra transportsektorn och resandet mot de transportpolitiska målen. Användare är bland annat Trafikanalys, Trafikverket och andra myndigheter. Användare finns även på universitet och högskolor, samt inom media och hos allmänheten.

1.1.2 Statistikanvändares informationsbehov

Trafikanalys genomför persontransportråd två gånger per år. I mars 2016 genomfördes ett persontransportråd där fokus låg på just resvaneundersökningar. På mötet fanns representanter från olika intressegrupper.

Trafikanalys har också en kontinuerlig dialog med Trafikverket och personer inblandade i persontrafikmodellerna om deras behov av resvanor. Data om resvanor har historiskt sett varit en viktig indatakälla till dessa prognosmodeller.

Trafikanalys genomför dessutom genomlysningar av våra produkter. Senaste genomlysningen av resvaneundersökningen genomfördes under 2012.

1.2 Statistikens innehåll

1.2.1 Objekt och population

RVU Sverige är egentligen sex urvalsundersökningar med sammanflätade urvalsscheman. De sex undersökningarna är:

1. Individundersökningen
2. Mätdagens huvudresor
3. Mätdagens delresor
4. Mätdagens reselement
5. Långväga huvudresor
6. Långväga delresor

Undersökningarna har olika målpopulationer, olika undersökningsobjekt och därmed olika urval. Individundersökningen är en urvalsundersökning baserad på ett stratifierat urval från befolkningsregistret. Övriga undersökningar är baserade på klusterurval som görs med utgångspunkt från urvalet för individundersökningen.

Målpopulationen till individundersökningen bestod av samtliga personer som är folkbokförda i Sverige i åldern 6–84 år. Resultaten från individundersökningen kan också räknas om, med hjälp av vikter, till en hushållsundersökning.

Målpopulationen till mättdagsundersökningarna 2-4 bestod av samtliga resor och förflyttningar genomförda av målpopulationen för individundersökningen. Målpopulation för undersökningarna om långväga resor 5-6 bestod av alla resor om minst 100 kilometer (enkelresa) och alla gränspassageresor genomförda av samma individer.

Det finns bland användare intresse av att få uppgifter av personer som är yngre än 6 år eller äldre än 84 år. Erfarenhetsmässigt är det dock svårt att genomföra intervjuer med äldre personer. Det bedöms även vara svårt, även indirekt genom förälder, att göra intervjuer med små barn. Därför har undersökningens målpopulation avgränsats åldersmässigt.

Åldersavgränsningarna i urvalsramen för individundersökningen medför motsvarande avgränsningar för övriga undersökningar. Notera dock att uppräknings av resultat från individundersökningen till hushåll täcker alla hushåll med minst en medlem i åldern 6-84 år som bor i Sverige. Vidare täcks resandet för barn under 6 år ganska väl, eftersom små barn i allmänhet reser i sällskap med någon som är äldre och att det ställs frågor om resesällskap vid intervjun.

Urvalet dras ur Registret över totalbefolkningen (RTB)¹. Urvalet görs stratifierat efter bostadens län, åldersgrupp och kön. Urvalet för 2016 omfattar cirka 14 000 personer i Sverige. Urvalets personer svarar endast för en del av undersökningens referensperiod, men tillsammans täcker de in hela undersökningens referensperiod.

1.2.2 Variabler

I de tabeller som publiceras återfinns en mindre del av allt det underlag som samlas in. Det finns möjlighet för intressenter att få tillgång till skräddarsydda tabeller alternativt tillgång databasen. Se vidare 4.2.

Tabell 1. Översiktlig beskrivning av variabler i resvaneundersökningens databas

<i>Område</i>	<i>Beskrivning</i>
Individen och hushållet	Kön, ålder, utbildning, boende, sysselsättning, bransch, arbetsplatsens typ och adress, körkort, individinkomst, bidrag, tillgång till fritidshus, båt, husvagn/husbil, funktionshinder, färdtjänst. Bil- resp. kollektivtrafikant. Hushållets sammansättning: Hushållsmedlemmarnas relation till respondenten, kön, ålder, sysselsättning och körkortsinnehav. Hushållets inkomst.
Bilar och parkering	Hushållets bilinnehav: I trafik eller avställd, årsmodell, drivmedel, ägandeform, bensinbetalning, förmånsbil. Parkering och parkeringskostnad vid bostad och arbetsplats. Bilanvändning i tjänsten. Avdrag för bilresor i deklaration.

¹ <http://www.scb.se/sv/Vara-tjanster/Bestalla-mikrodata/Vilka-mikrodata-finns/Registret-over-totalbefolkningen-RTB/> (april 2017)

Färdbevis	Innehav, typ och kostnad av rabatt-/periodkort för regional/lokal kollektivtrafik. Anpassade frågor för invånare i Stockholms län. Färdtjänst. Studerandekort.
Mätdags-förflyttningar	Färdsätt, färdlängd, ärende, adresser för start-, slut- och målpunkt, var passerades svenska gränsen vid utlandsresor, start- och sluttid, i trafikmiljö eller ej, eventuellt resällskap.
Långväga resor och gränspassage-resor	Adresser för start-, mål- och slutpunkter, var passerades svenska gränsen vid utlandsresor, huvudsakligt ärende, huvudsakligt färdsätt, reslängd, start- och slutdatum, resällskap. Terminalresor.
Tillgång till Internet	Tillgång till Internet i hemmet och på arbetsplatsen, fast och mobilt. Möjlighet att koppla upp sig till arbetet hemifrån.
Flexibelt arbete (förvärvsarbete mätdagen, distansarbete, arbete under resa)	Var arbetet har utförts under mätdagen, om annan arbetsplats än den ordinarie. Distansarbete: Möjlighet och tillåtelse att distansarbete. Antal dagar per månad, plats för distansarbete, användning av Internet och e-post. Arbete under resa: Antal dagar per månad, användning av Internet och e-post.
Tele- och videokonferenser	Deltagande i tele- och videokonferenser i arbetet, i studierna och övriga: antal, ärende.
Skol- och arbetsresor, samt övernattnings-pendling	Tillgång till övernattningsbostad nära arbetet och skolan, övernattningar i och antal dagar mellan övernattningar i där. Vanligaste färdsättet vid arbets- och skolresor, samt restid och färdlängd med det färdsättet, antal arbetsresor mellan 50 och 100 kilometer.

1.2.3 Statistiska mått

Statistiska mått är antal, summavärden och medelvärden.

1.2.4 Redovisningsgrupper

Statistiken redovisas efter kön, ålder, region, bilinnehav, sysselsättning, inkomst, färdsätt, ärende och färdlängd. Fördelningen på färdsätt som används är som följer:

- Till fots, cykel
- Bil
- Kollektiva färdsätt (omfattar allmän kollektivtrafik med buss, tåg, spårvagn eller tunnelbana)
- Övriga färdsätt (omfattar bland annat färdtjänst, taxi, flyg och sjöfart)

Ärenden delas upp efter:

- Arbets-, tjänste- och skolresor
- Service och inköp
- Fritid
- Annat ärende

Som geografisk kodning används SKL:s kommungrupper 2011².

1.2.5 Referenstider

Mätdagsresor: 2016-01-01 – 2016-12-31. Långväga resor: 2015-11-02–2016-12-30.

2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

Urvalsstorleken medför begränsningar i möjligheten att bryta ner resultat till små redovisningsgrupper. Det gäller små geografiska områden, färd sätt som används i liten utsträckning, ärenden som inte utförs ofta eller snäva intervall för åldersgrupper.

2.2 Osäkerhetskällor

En osäkerhetskälla för undersökningen är att den är baserad på urval av personer. Andra osäkerhetskällor omfattar problem med täckning av målpopulationen och mät fel.

2.2.1 Urval

Undersökningen är en stickprovsundersökning och när stickprovsundersökningar görs istället för totalundersökning uppstår alltid urvalsfel. Om man gör ett statistiskt urval blir urvalsfelen slumpmässiga. De slumpmässiga felens sannolikhetsfördelning bestäms av urvalssannolikheterna, sannolikheten att en individ eller enhet i målpopulationen ingår i urvalet, och metoden för att göra urvalet. Urvalsstorleken avgör vilken precision det går att uppnå i skattningarna. Många observationer och homogena svar ger god precision, medan skattningar med få, heterogena observationer ger sämre precision.

Urvalsfelens sannolikhetsfördelning används för att skatta konfidensintervall som med viss angiven säkerhet, konfidensgrad, omfattar det sanna värdet. Beräkning av konfidensintervall sker med det vid SCB utvecklade programmet CLAN, vilket integrerats i det menysystem som hör till databasen för RVU Sverige.

² [http://www.scb.se/Grupp/Hitta_statistik/Regional%20statistik/Indelningar/_Dokument/Kommu_ngruppslista%20\(bilaga1\).xls](http://www.scb.se/Grupp/Hitta_statistik/Regional%20statistik/Indelningar/_Dokument/Kommu_ngruppslista%20(bilaga1).xls) (april 2017)

2.2.2 Ramtäckning

Urvalsramen RTB ger övertäckning (personer som avlidit eller emigrerat efter urvalsdragningen) och undertäckning (personer som immigrerat efter urvalsdragningen samt personer som fyller 6 eller 85 under den tidsperiod som urvalet ska användas). Problemen med ramtäckning anses dock vara av ringa betydelse.

2.2.3 Mätning

Mätning sker via telefonintervjuer med ett datoriserat intervjuformulär. Mätfel kan uppstå genom att respondenterna minns fel och glömmar att rapportera resor eller rapporterar resor som genomförts utanför den intervjupersonens referensperiod. Speciellt gäller det resor som skett långt innan själva intervjutillfället. Minnesfel leder troligare till underskattning än överskattning.

2.2.4 Bortfall

Svarsbortfallet i undersökningen är relativt högt. År 2016 var svarsbortfallet drygt 68 procent. Det är troligt att de respondenter som deltar i undersökningen har ett annat resebeteende än de som ingår i undersökningens bortfall. För att undvika att det medför systematiska fel (bias) beräknas skattningar stratifierat efter bostaden län, åldersgrupp och kön. Det innebär att observationerna i undersökningen ges olika uppräkningsvikter. Dessvärre måste man räkna med att en del systematiska fel (bias) kvarstår trots att uppräkningsvikter används.

Det finns även ett partiellt bortfall på enskilda frågor, det vill säga att personen svarar "Vet ej", "Vill ej svara" eller respondenten väljer att avsluta undersökningen i förtid. Det partiella bortfallet är i allmänhet lågt. För de flesta frågor är andelen som inte vet lägre än 1 procent. Ännu ovanligare är svarsvägran på enskilda frågor och bortfall på grund av att respondenten valt att hoppa av undersökningen i förtid.

För frågor om hushållsinkomst och individinkomst var dock det partiella bortfallet betydande. För hushållsinkomst var det 35,8 procent och för individinkomst 25,0 procent.

För mätdagsförflyttningar var det partiella bortfallet högst på frågan om färdlängd (4,0 procent av reselementen). För långväga resor var det partiella bortfallet högst för resans längd (8,2 procent av delresorna).

Eftersom det inte görs några imputeringar av saknade värden kommer bland annat reslängderna att underskattas.

2.2.5 Bearbetning

Resultaten från intervjuerna till undersökningen sammanställs i en databas. Ibland bygger enskilda variabler på två eller fler frågor. Fel kan uppstå i detta skede. Kontroller av att databasen ger konsistenta skattningar har gjorts för att upptäcka eventuella kodningsfel. Det är dock möjligt att oupptäckta fel finns, men dessa bedöms påverka resultaten i relativt liten omfattning. Ett annat fel som kan uppstå vid bearbetning är att vissa adresser inte kan geokodas direkt i intervjun. Intervjuaren lägger in information för att kunna efterhandskoda adresserna. Fel kan således uppstå vid registreringen av den geografiska kodningen av resornas adresspunkter. Detta har dock relativt liten inverkan på resultatet då 97 procent av resornas slutpunkter kunde registreras direkt i intervjun.

2.2.6 Modellantaganden

Inga modellantagande.

2.3 Preliminär statistik jämförd med slutlig

Denna kvalitetsdeklaration avser enbart den slutliga statistiken.

3 Aktualitet och punktlighet

3.1 Framställningstid

Intervjuer till undersökningen genomfördes fram till och med mitten av januari 2016. Intervjudata har sedan blivit sammanställd i en databas under månaderna februari till april 2016.

3.2 Frekvens

Datainsamlingen i sin nuvarande form har pågått kontinuerligt sedan 2011. Efter 2016 kommer undersökningen dock att ta en paus och kommer tidigast att återupptas 2019. Under de närmaste åren sker ett utvecklingsarbete av undersökningen.

3.3 Punktlighet

Publicerades enligt schema.

4 Tillgänglighet och tydlighet

4.1 Tillgång till statistiken

Statistiken publiceras på Trafikanalys hemsida, www.trafa.se. Rapporterna finns tillgängliga i pdf- och Excelformat. Det senare är främst med tanke på användarnas behov av att göra egna bearbetningar.

4.2 Möjlighet till ytterligare statistik

Statistiken i undersökningen är väldigt omfattande och all statistik ryms inte i de årliga publiceringarna. Det går därför att kontakta undersökningens kontaktpersoner för skräddarsydd statistik eller för att få tillgång till databasen till undersökningen. Utlämnande av databasen sker efter prövning och innehåller avidentifierade data vilket gör att det inte går att urskilja vem som svarat på undersökningen. Själva databasen distribueras i SAS-format. Om data ska läsas in i annat statistikprogram har Trafikanalys tyvärr inte möjlighet att assistera vid inläsningen.

4.3 Presentation

Statistiken redovisas i huvudsak i tabeller.

4.4 Dokumentation

Undersökningen har dokumenterats i en metodrapport som redovisas på Trafikanalys webbplats: www.trafa.se.

5 Jämförbarhet och sammanvändbarhet

5.1 Jämförbarhet över tid

Samma definitioner och i stora drag samma metod har använts sedan undersökningen som genomfördes 1994.

5.2 Jämförbarhet mellan grupper

Undersökningens bedöms ha jämförbarhet mellan grupper. I publicerade tabeller används till exempel SKL:s kommungruppsindelning som är en vanlig indelning för redovisning efter funktionella regioner. Utöver det innehåller resvane-databasen uppgifter som tillåter en stor mängd kategoriindelningar efter ålder, kommun, färd-sätt och ärende.

5.3 Sammanvändbarhet i övrigt

Den nationella resvaneundersökningen är en trafikslagövergripande undersökning och fångar in resor som även fångas in av andra undersökningar. Även om definitionen av en resa inte

alltid överensstämmer helt, är de så pass nära varandra att resvaneundersökningen borde visa ungefär samma utveckling.

Uppgifter om körda sträckor med personbil fångas in via den officiella fordonstatistiken. Dock finns det skillnader som inte gör källorna helt jämförbara. I resvaneundersökningen ingår till exempel inte resor helt i utlandet, medan de ingår i den officiella fordonstatistiken.

<http://www.trafa.se/vagtrafik/fordon/>

I rapporten om lokal och regional kollektivtrafik fångas lokala och regionala resor in med buss, tåg, spårvagn och tunnelbana. Definitionen av en resa överensstämmer bäst med begreppet reselement i resvaneundersökningen. Dock räknas ett byte från till exempel en buss till en annan buss som en ny resa i rapporten om lokal och regional kollektivtrafik, medan det inte blir någon ny resa i resvaneundersökningen. Det blir nämligen ett nytt reselement först vid byte av färdstätt.

<http://www.trafa.se/kollektivtrafik/kollektivtrafik/>

I resvaneundersökningen finns även registerstatistik om kön, ålder, utbildning och civilstånd vilket gör att undersökningen går att koppla till annan statistik. Dessutom gör uppgifter som samlas in om individen det möjligt att jämföra med annan statistik.

5.4 Numerisk överensstämmelse

Siffrorna som redovisas i rapporten är avrundade värden. Summan av deltotalerna kan således avvika från totalen.

Allmänna uppgifter

A Klassificeringen Sveriges officiella statistik

Denna statistik ingår i Sveriges officiella statistik (SOS) under ämnesområde *Transporter och kommunikationer* och statistikområde *resvanor*. Produktkoden är *TK1101*.

För statistik som ingår i Sveriges officiella statistik (SOS) gäller särskilda regler för kvalitet och tillgänglighet, se lagen (2001:99) och förordningen (2001:100) om den officiella statistiken samt Statistiska centralbyråns föreskrifter (SCB-FS 2016:17) om kvalitet för den officiella statistiken.

B Sekretess och personuppgiftsbehandling

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

För att skydda enskilda personers eller företags sekretessreglerade uppgifter säkerställs att de inte kan röjas direkt eller indirekt i den statistik som offentliggörs.

Vid behandling av personuppgifter, det vill säga information som direkt eller indirekt kan hänföras till en person som är i livet, gäller lagen (2001:99) och förordningen (2001:100) om den officiella statistiken samt personuppgiftslagen (1998:204).

C Bevarande och gallring

En kopia av all statistikredovisning som redovisats som pdf-dokument förvaras hos Kungliga biblioteket och levereras till Riksarkivet.

Bevarandebehov är under utredning.

D Uppgiftsskyldighet

Uppgiftsskyldighet till denna statistik föreligger inte.

E EU-reglering och internationell rapportering

Statistiken är inte EU-reglerad och den rapporteras inte till någon internationell undersökning.

F Historik

Statistik om resvanor har samlats in i olika omgångar sedan slutet av 70-talet. Statistiken blev dock officiell först i och med undersökningen 1999 och den första omgången som officiell statistik pågick till och med 2001. En ny undersökning pågick oktober 2005 till september 2006.

Insamlingen av data har skett på liknande sätt. Dock har informationen som samlas in förändrats över tiden där nya frågeområden har lagts till, medan andra har försvunnit. Till undersökningen som startade i oktober 2005 lades frågor om tele- och videokonferenser och tillgång till internet till. Till undersökningen 2011 togs frågor om övernattningar vid långväga resor bort. Frågeordningen vid långväga resor gjordes om, samtidigt som det lades till frågor som gjorde det lättare att registrera om respondenten gjorde flera liknande resor där i stort sett endast start- och slutdatum skilde sig åt. Nya frågeområden till denna omgång var frågor övernattningspendling vid skol- och arbetsresor samt hur man vanligtvis gjorde dessa resor.

G Kontaktuppgifter

<i>Statistikansvarig myndighet</i>	Trafikanalys
<i>Kontaktinformation</i>	Andreas Holmström
<i>E-post</i>	andreas.holmstrom@trafa.se
<i>Telefon</i>	010-414 42 13



Trafikanalys är en kunskapsmyndighet för transportpolitiken. Vi analyserar och utvärderar föreslagna och genomförda åtgärder inom transportpolitiken. Vi ansvarar även för officiell statistik inom områdena transporter och kommunikationer. Trafikanalys bildades den 1 april 2010 och har huvudkontor i Stockholm samt kontor i Östersund.